

Bestuursdienst

Afdeling Stedelijk Beheer
Steller P. Homan/P. Maaskant
Onderwerp Uitwerking motie Burgerbetrokkenheid bij BORG

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 8567

Bijlage(n) 1

Ons kenmerk RO12.2905290

Datum **23 FEB 2012**

Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Op 27 april 2011 heeft u, bij de bespreking van de BORGrapportage 2010, de motie *Burgerbetrokkenheid bij BORG¹* aangenomen. Aanleiding voor de motie was de mogelijke achteruitgang van de kwaliteit van de leefomgeving door bezuinigingen. In de motie heeft u, kort gezegd, uitgesproken dat de burgerbetrokkenheid en zelfwerkzaamheid van Stadjsers bij BORG moet worden vergroot door het opzetten van straatonderhoudteams.

Het belang van burgerparticipatie bij het beheer en onderhoud onderschrijven wij van harte. In de praktijk kennen we al veel vormen van burgerparticipatie die succesvol mogen worden genoemd. Zo wordt bijvoorbeeld het Le Roygebied in Lewenborg al vele jaren door bewoners onderhouden, organiseert het Bewonersoverleg Beijum ieder jaar opruim- en snoeidagen voor vrijwilligers en organiseren we samen met buurtorganisaties ieder jaar een voorjaars schoonmaak (Lentekriebels). Ook ondersteunen we sinds een paar jaar bewonersinitiatieven bij het omvormen van het groen in hun straat of woonerf. Een evaluatie van onze ervaringen in deze zogeheten *groenparticipatie* kunt u binnenkort tegemoet zien. In bijlage 1 hebben we een aantal voorbeelden van burgerparticipatie in het onderhoud uitvoeriger beschreven.

We hebben onderzocht hoe wij uitvoering kunnen geven aan uw motie en komen tot de conclusie dat uw voorstel voor een groot deel overlappend is aan de vormen van burgerparticipatie zoals die er nu al zijn. We willen daarom vooral inzetten op het benutten van de bestaande vormen door deze nadrukkelijker onder de aandacht te brengen van andere bewoners(organisaties). Daarnaast willen we de bestaande initiatieven (waarnodig) versterken en nieuwe initiatieven stimuleren.

Stimuleren en faciliteren

Uit de discussie die u voerde over de motie leiden wij af dat het u vooral gaat om het ondersteunen bij en stimuleren van het nemen van initiatieven van burgers om hun

¹ Beheer Openbare Ruimte Groningen

2970795

leefomgeving heel en schoon te houden. De vorming van straatonderhoudteams is hier een voorbeeld van. Uit onze ervaringen met deze vorm van participatie komt naar voren dat het vaak of structureel inzetten van dergelijke teams weerbarstig is. De meeste bewoners willen zich niet vastleggen voor een langere periode, maar meedoen als het hen uitkomt. Daarbij komt dat mensen uit zichzelf moeten willen deelnemen en het is belangrijk dat de motor achter dergelijke initiatieven uit de wijk zelf komt. We denken dat de kosten de baten zullen overstijgen als we zelf de aansturing verzorgen.

We hebben gekeken naar een zo praktisch mogelijke uitvoering van de motie, die in lijn ligt met de ontwikkelingen die er nu al zijn. De centrale vraag was: is er in praktische zin meer denkbaar dan we al doen? We hebben met deze vraag een aantal bewonersorganisaties benaderd. Uit de reacties blijkt dat men stimuleren en faciliteren belangrijk vindt en dit herkent in de huidige aanpak. Deze aanpak wordt als zeer positief ervaren en daarom willen we hier op voortborduren.

We willen meer in samenhang alle bestaande initiatieven in het beheer goed onder de aandacht van burgers en organisaties brengen en daarnaast open (blijven) staan voor mogelijke nieuwe initiatieven. Ons streven is dat burgerparticipatie bij het beheer van de Stad het hele jaar door moet kunnen. Burgers kunnen door eigen initiatief en zelfwerkzaamheid kwaliteit aan de leefomgeving toevoegen.

Aanpak burgerparticipatie bij beheer en onderhoud

Zoals gezegd zijn er in de loop der jaren al veel projecten ontstaan op het gebied van burgerparticipatie bij beheer en onderhoud. Deze projecten hebben verschillende vormen. Het kan gaan om geveltuintjes of het plaatsen van een afvalbak die burgers zelf kunnen beheren. Maar ook om het beheren en onderhouden van een straat of gebied, zoals de Resedastraat of (een deel van) het Le Roy gebied. Wij stellen ons bij het ondersteunen en stimuleren flexibel en pragmatisch op. Als er werkzaamheden in een straat zijn en burgers hebben een wens om iets te veranderen, bijvoorbeeld de beplanting of het plaatsen van een fietsenrek, bekijken we of we dit (zo mogelijk) binnen het beschikbare budget mee kunnen nemen. Uit de praktijk blijkt dat per vraag maatwerk nodig is. Uitgangspunt is samenwerking en begrip: als mensen zich willen inzetten voor de buurt, gaan wij actief na hoe we initiatieven kunnen ondersteunen en welke mogelijkheden er zijn. Bijvoorbeeld het leveren van beplanting of materieel. De kosten kunnen in veel gevallen gedekt worden uit het flexibel budget dat per stadsdeel beschikbaar is.

Beloning

In de motie stelt u voor dat bij goedkeuring van de werkzaamheden de deelnemers uit eten mogen. Een etentje is een idee, maar er zijn ook andere mogelijkheden. De ervaringen van onze medewerkers in de wijken leren dat beloning ook heel goed kan werken door bijvoorbeeld de burgers/organisaties met raad en daad op het gebied van beheer en onderhoud bij te staan of door goede materialen ter beschikking te stellen. We staan open voor creatieve ideeën om vrijwilligers te belonen en willen per situatie bekijken wat een passende beloning kan zijn. In dat kader hebben we bijvoorbeeld in het vorig najaar de BORG-schouwers van het eerste uur beloond door ze een historische schouw-door de stad aan te bieden die wordt georganiseerd door onze stadsarcheoloog. Wij stellen voor om dit niet in regelingen te vatten, maar hier flexibel mee om te gaan.

Werkwijze en communicatie

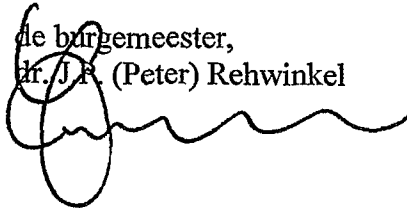
We zetten op de gemeentelijke website informatie over bestaande initiatieven waarbij mensen kunnen aansluiten, informatie over het opstarten van een nieuw initiatief en wat bewoners daarbij van de gemeente mogen verwachten. Verder gaan we op internet op een plattegrond van de stad voorbeelden aangeven waar structurele participatieprojecten plaatsvinden en welke buurtorganisatie/persoon daarvoor contactpersoon is. We willen stimuleren dat burgers kennis met elkaar delen, zodat projecten zich uitbreiden over de hele stad.

De medewerkers in de wijken blijven het nemen van initiatieven voor verbetering van de leefomgeving stimuleren en ondersteunen. Daarnaast kunnen bewonersorganisaties zelf een bijdrage leveren door op verschillende momenten zoals de jaarvergadering en wijkbijeenkomsten de mogelijkheden op het gebied van burgerparticipatie bij het onderhoud onder de aandacht te brengen.

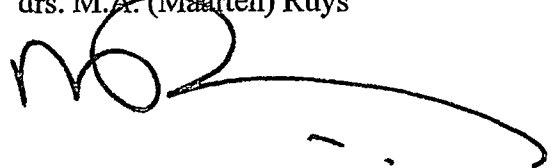
We verwachten u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J. A. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M. A. (Maarten) Ruys

Bijlage: Voorbeelden burgerparticipatie beheer en onderhoud.

Bijlage 1 – voorbeelden van burgerparticipatie in beheer en onderhoud

Het Le Roy gebied

Het oudste participatieproject is het Le Roygebied in Lewenborg. Dit gebied maakt deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur en wordt op natuurlijke wijze beheerd. In 1983 is een beheergroep opgericht, bestaande uit bewoners van Lewenborg, die initiatieven van bewoners stroomlijnde en contact onderhield met de gemeente. De beheergroep is inmiddels “de stichting Le Roy Groningen” geworden.

Op 26 februari 2010 hebben de gemeente en de stichting een convenant ondertekend waarin de continuïteit van het ekokatedrale proces voor een periode van 100 jaar is bevestigd.

De Groene long

De Groene long is het park dat Beijum doorkruist. De werkgroep Groen en Grijs van de BOB² organiseert periodiek, in samenwerking en overleg met de gemeente activiteiten in beheer en onderhoud zoals bollenplantedagen, opruim- en snoeidagen, vogelkasten maken en ophangen. Zij kunnen een beroep doen op 70 bewoners (vrijwilligers). De doelstelling van de BOB is hiermee een meerwaarde te creëren voor de bewoners van Beijum.

Plukbos Kardinge

In het natuurgebied Kardinge zijn twee zogenaamde plukbossen (een bos waar je gratis fruit en noten kunt plukken) aangelegd. Dit project was een initiatief van een bewoner van Beijum dat is gefinancierd uit het Nieuw Lokaal akkoord (NLA). Het is in samenwerking tussen de gemeente, Natuur- en Milieufederatie Groningen, Natuurmonumenten en Transition Town Groningen tot stand gekomen. Er zijn totaal zestig fruit- en notenbomen aangeplant. Het plukbos is aangelegd door vrijwilligers onder begeleiding van deskundigen. Het onderhoud zoals het snoeien van de fruitbomen, maaien, de composthoop bijhouden en het maken van takkenrillen voor dieren (vlinders, vogels, egels) wordt ook gedaan door vrijwilligers. Zij krijgen cursussen boomverzorging, fruitbomen snoeien en fruit verwerken. Op 6 november 2010 is het Plukbos geopend door burgemeester Rehwinkel.

Vaargeul

Aan de Vaargeul is op verzoek van bewoners een gazon omgevormd tot buurtontmoetingsplek. Met ondersteuning van de gemeente hebben de bewoners zelf een jeu de boulesbaan aangelegd en zijn er fruitbomen en bessenstruiken geplant. Ook zijn er groentebakken geplaatst voor de jeugd. Deze ontmoetingsplek heeft de naam gekregen: Hof van Jannie. In het voorjaar van 2011 is de buurtontmoetingsplek geopend door wethouder Visscher. Het geheel is in beheer bij de bewoners.

Resedastraat

Achter de woningen aan de Resedastraat is met behulp van de gemeente een buurtmoestuin aangelegd. De bewoners hebben hiervoor zelf de plannen gemaakt. In een later stadium hebben de bewoners van de Resedastraat voor de (landelijke) burendag een subsidie aangevraagd. Daarmee hebben ze gezamenlijk een kippenhok gebouwd. De buurtmoestuin is in zijn geheel in beheer bij de bewoners van de Resedastraat

² Buurtoverleg Beijum

Jensemaheerd

Na een groenrenovatie van de Jensemaheerd in 2004 waren de bewoners van de Jensemaheerd niet tevreden over het resultaat. Men vond dat de aangebrachte beplanting te eentonig was en weinig ecologische waarde had. Na overleg met de bewoners hebben wij de beplanting aangepast, om te zorgen voor meer biodiversiteit, op voorwaarde dat het onderhoud door de bewoners zou worden uitgevoerd. Na de omvorming is het beheer overgegaan naar de bewoners van de Jensemaheerd. Het heeft zich ontwikkeld tot een succesvol groenparticipatieproject. Wij hoeven zelf geen groenonderhoud in de Jensemaheerd meer uit te voeren.

Ondersteuning bij onderhouds- en/of opruimacties door bewoners

- Verzameld afval (zwerfvuil, grof vuil en snoeiafval) afvoeren van vooraf afgesproken verzamelplekken;
- Indien nodig gereedschap (kruiwagen, bezems, harken, snoeischaren, grijpertjes) beschikbaar stellen,
- Bij grote structurele activiteiten ook personele ondersteuning,
- Beschikbaar stellen van kliko's voor (groen) afval,
- Bij snoeiactiviteiten, poten van bloembollen en maken van takkenrillen vooraf plan maken en deskundige begeleiding geven tijdens de uitvoering;
- Leveren van bloembollen, fruitboompjes etc.

LenteKriebels & Week van Nederland Schoon

Iedereen die zich in wil zetten voor een schone buurt of straat kan zich voor een schoonmaakactie aanmelden bij deze jaarlijkse voorjaarsactie voor een schone Stad. (ca. 120 initiatieven)

WinterKriebels

Alle zorginstellingen hebben de mogelijkheid om in te schrijven voor een winterpakket. Hiermee geven we deze locaties een steuntje in de rug om goed voorbereid de winter in te gaan (ca. 50 initiatieven)

Incidentele initiatieven voor een schone stad

Het komt met enige regelmaat voor dat scholen, buurt- en studentenverenigingen, studenten, groepen bewoners, instellingen enz. het initiatief nemen voor een grootscheepse schoonmaakactie in de openbare ruimte: van milieustraten tot zwerfvuilacties met honderden deelnemers. We ondersteunen deze acties graag met onze kennis, materieel en materiaal. Ook hele bijzondere initiatieven zoals De Zwaan in het Hoornse meer en De Kerstboom op de Vismarkt, beide gemaakt van gerecycled materiaal, worden van harte ondersteund. (ca. 25 initiatieven).

Een schone buurt met zwerfafval- en snoeiprouteteams het hele jaar door

Voor scholen hebben we een actieprogramma opgebouwd, dat bestaat uit milieu-educatie en schoonmaakacties het hele jaar door in de in de buitenruimte. Voor bewonersbeheerteams en instellingen zijn dit vaak alleen de schoonmaakacties het hele jaar door. (ca. 35 initiatieven).